

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	11 november 2021
Commissievergadering d.d.	:	12 oktober 2021 (Commissie Grondgebied)
Registratienummer	:	2021002809
Bijlagen	:	2021002634 (aanbiedingsbrief), 2021002635 (rapport), 2021002810(persbericht)
Productiedatum	:	7 september 2021

Onderwerp: onderzoeksrapport Rekenkamercommissie "Implementatie van de Omgevingswet"

Korte inhoud voorstel

De invoering van de Omgevingswet is een zeer omvangrijke wetgevingsoperatie, waarvan de voorbereiding al in 2014 gestart is. De wet bundelt 26 wetten en regels over ruimtelijke ordening, wonen, infrastructuur, milieu, water en natuur. Na herhaaldelijk uitstel, onder meer door automatiseringsproblemen, is de invoeringsdatum van de wet nu vastgesteld op 1 juli 2022.

De voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet vergt veel van (onder meer) gemeenten. Onderdeel van de voorbereiding op de invoering van de wet is het daartoe inrichten van de ambtelijke organisatie. Werkprocessen gaan anders verlopen, specialistische software moet worden aangeschaft en ingericht en het gemeentepersoneel moet hiermee leren omgaan. En dit is nog maar een kleine greep uit wat er 'op de werkvloer' moet gebeuren.

Voor elke gemeente, en dus ook voor de inwoners van Bloemendaal, is een soepele overgang naar de correcte toepassing van de nieuwe wet van groot belang. Daarom heeft de Rekenkamercommissie van Bloemendaal besloten tot het uitvoeren van een onderzoek dat uitwijst hoe ver de gemeente hiermee inmiddels gevorderd is. Bijsturing is dan nog mogelijk.

Dit onderzoek is aangekondigd in het Jaarplan 2020 en gestart na de zomer van 2020. De Nota van Bevindingen is op 24 mei 2021 voorgelegd aan de organisatie. De binnen de termijn ontvangen reacties zijn verwerkt. Op 22 juni 2021 is de Bestuurlijke Nota voorgelegd aan het college van B&W. De reactie van B&W is ontvangen op 23 augustus 2021, waarna de RKC het rapport kon afronden met het nawoord.

Er zijn geen aanwijzingen dat het de gemeente Bloemendaal niet zal lukken om voor de invoering van de wet haar zaken op orde te hebben. Toch moet er meer aandacht worden besteed aan de voorbereiding van en door medewerkers, de inrichting van de organisatie en juiste informatie naar de raadsleden en de inwoners.

Naast de organisatorische voorbereiding door het gemeentelijk apparaat moet ook een groot aantal meer 'politieke' besluiten worden genomen. De gemeenteraad moet goed geïnformeerd en voorbereid worden om belangrijke keuzes te kunnen maken bij te nemen beslissingen die van cruciaal belang zijn voor de toekomst van onze gemeente. Ook moeten de inwoners die aanvragen doen straks met de nieuwe situatie om kunnen gaan.

De RKC heeft in haar rapport een aantal aanbevelingen gedaan die kunnen helpen om de dienstverlening aan de inwoners en bedrijven na 1 juli 2022 ongestoord te kunnen voortzetten.

Probleem-en doelstelling/oplossingen/effecten

Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente in staat zal zijn om na de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022 conform de nieuwe regelgeving te werken. Tegelijkertijd kan nu nog niet met zekerheid worden gezegd dat de dienstverlening na de invoering probleemloos zal verlopen. Daarnaast moet de gemeenteraad zelf ook oefenen en daarvoor beter gefaciliteerd worden om haar bestuurlijke taak bij invoering te kunnen vervullen.

Aanbevelingen Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie doet in het rapport de volgende aanbevelingen:

1. Gebruik het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 juli 2022 en pak de kans om de voorbereiding van de te nemen raadsbesluiten in de tijd te spreiden en pas de planning hierop aan.
2. Organiseer een brede discussie over de keuzes die gemaakt moeten worden zowel vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet als daarna. Zorg er ook voor dat de raad een helder beeld krijgt met betrekking tot de wijziging van beslissingsbevoegdheden onder de Omgevingswet.
3. Start op tijd met de opleiding van medewerkers conform een opleidingsplan en gebruik het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor extra training en oefening van medewerkers, waardoor de opgedane kennis levend wordt gehouden.
4. Oefen ook breedschalig in praktijksessies met alle betrokkenen (raad, college, medewerkers, inwoners) door de nieuw ontworpen processen en realistische cases na te spelen en dilemma's te adresseren. Speel bijvoorbeeld processen na met ondersteuning van de Regionale Implementatiecoach Omgevingswet (VNG). De RIO schakelt en maakt expertise in de vorm van kennis, sessies en workshops.
5. Maak per actie een concrete planning met de uit te voeren werkzaamheden en monitor de uitvoering, bijvoorbeeld ten aanzien van de inhoudelijke doelstellingen, het behalen van de tijdslijm en de betrokkenheid van de raad. Dit geldt ook voor projecten en acties die doorlopen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
6. Monitor na de invoering van de Omgevingswet ook de werking van de nieuwe processen en stel deze bij eventuele tekortkomingen bij. Evalueer ook tijdig, bijvoorbeeld een jaar na invoering van de Omgevingswet, de werking van het geheel van betrokken mensen, middelen en processen en trek daaruit lessen voor de toekomst.
7. Wees als raad alert op de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie. Zoek daarbij een goed evenwicht tussen de bestuursverantwoordelijkheid van het college en het benodigde voor sturing en controle door de raad. Maak daarom concrete afspraken met het college over de informatievoorziening naar de raad, bespreek daarbij het abstractieniveau, de indicatoren en periodiciteit.

Communicatie aspecten

De Rekenkamercommissie communiceert zelfstandig met de pers.

Voorstel

Voorgesteld wordt de aanbevelingen uit het rapport over te nemen, de uitvoering hiervan ter hand te nemen en te bewaken, en hierover regulier in de Jaarstukken te rapporteren.

Voorgesteld besluit

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het rapport van de Rekenkamercommissie zoals aangeboden op 1 september 2021;

b e s l u i t:

1. Het rapport "Implementatie van de Omgevingswet" met de daarin opgenomen aanbevelingen aan te nemen.
2. De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over te nemen.
3. Het college op te dragen de uitvoering van de aanbevelingen in gang te zetten.
4. De uitvoering van deze aanbevelingen te bewaken.
5. De raad daarover regulier in de Jaarstukken te rapporteren.

De raad voornoemd, d.d. 11 november 2021;

de voorzitter,

de griffier,
